

JÄRVI-POHJANMAAN VANHUSNEUVOSTON PÖYTÄKIRJA

Paikka: Lehtimäen seurakuntatalo, Matkatie 1, 63500 Lehtimäki

Aika: Perjantaina 5.6.26 klo 13.04–14.46, kahvitus kello 12.30

Läsnä:

Sauli Ahopelto	60 km
Sirpa Perkkiö	20 km
Vuokko Pajala	-
Aimo Rantala	60 km
Anne Nätynki , poissa	
Aimo Huopana	90 km ja 1 kyytiläinen
Lilja Lantela	120 km
Eija Rannanpää	112 km
Mauri Penninkangas	48 km
Mäkelä Janika, sihteeri	-

1. Kokouksen avaus

- Puheenjohtaja avasi kokouksen ajassa 13.04. Järjestettiin nimenhuuto ja matkakorvausten tietojen kirjaus.

2. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

- Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Edellisen kokouksen 17.4.26 pöytäkirjan hyväksyminen

- Käytiin läpi ja hyväksyttiin edellinen pöytäkirja.

4. Puheenjohtajan keräämät terveiset alueen yhdistyksiltä

- Puheenjohtaja kertoi terveiset. Koonti lisätään pöytäkirjan liitteeksi.
Liite 2.
- Käytiin tiivistä ja tiukkaa keskustelua +65-vuotiaiden lääkärikokeilusta.

5. Huoli monisairaiden asioiden hajanaisuudesta ja vastuunpakoilusta

- Sovittiin, että Järvi-Pohjanmaan vanhusneuvosto tekee aiheesta kannanoton. Alustava kannanotto lähetetään kaikille kommentoitavaksi. Kommentit pitää lähettää sähköpostilla 31.7.26 mennessä. Muokkauksen jälkeen kannanotto lähetetään Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvostolle elokuun aikana.

6. Alajärvellä 10.9.26 järjestettävän ikäihmisten tapahtuman tilanne

- Suunnittelukokous on pidetty ja tapahtuma järjestetään
- 75-vuotta täyttäneille alajärveläisille
- Alajärven osalta kaikki kiinnostuneet näytteilleasettajat voivat ottaa yhteyttä janika.makela@alajarvi.fi

7. Vimpelissä 16.9.26 järjestettävän ikäihmisten tapahtuman tilanne

- Paikalliset yhdistykset kutsutaan paikalle. Myös vanhusneuvosto on saanut kutsun.

- Vimpelin osalta kaikki kiinnostuneet näytteilleasettajat voivat ottaa yhteyttä ari.takala@vimpeli.fi
- Lappajärven tapahtuman tilannetta selvitetään sihteerin toimesta.

8. Neuvoston jäsenten ehdotukset valmisteluun otettavista asioista ja kannanotoista koskien ikäihmisten arjen ongelmia

- Kokouksessa ei noussut esille kannanottoja. Jäseniä pyydetään pohtimaan ja tuomaan niitä esille syksyn kokouksissa.

9. Vanhusneuvoston toimintasuunnitelman päivitys *Liite 1*

- Täydennettiin toimintakertomusta jo tapahtuneilla asioilla.

10. Muut asiat

- Vanhusneuvosto tekee yhdessä vammaisneuvoston kanssa esityksen, jotta pääsisivät mukaan kaikkien Järvi-Pohjanmaan vanhusneuvoston alueen kuntien lautakuntien kokouksiin puheoikeudella.
- Neuvoston pöytäkirjat lisätään kuntien nettisivuille.
- Vanhusneuvoston pj. Sauli Ahopelto menee elokuussa Alajärven kaupunginvaltuustoon pitämään puheenvuoron.

11. Seuraava kokous

- to 13.8.26 Alajärvellä kello 12.00. (11.30 kahvit). Tarkka kokouspaikka varmistuu vasta lähempänä kokouspäivää.

12. Kokouksen päätös

- Kokous päätettiin ajassa 14.46.

VANHUSNEUVOSTON TOIMINTASUUNNITELMA 2026

	TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUS	ARVIOINTI
Asia 1	Vanhusneuvoston kokoukset vähintään 3–4 kertaa vuodessa	Kokoukset sovitaan aina seuraavan kokouksen yhteydessä. Kokouksia pidetään vähintään 3–4 kertaa vuodessa ja aina tarvittaessa.	Sovitetaan uusi kokousajankohta aina edellisessä kokouksessa. Pidetään kokouksia tarvittaessa lisää, mikäli tulee käsiteltävä asia, joka vaatii kokousta eri ajankohtana.	Kokoukset: 11.2.26 17.4.26 5.6.26 tulossa 13.8.26
Asia 2	Vanhusneuvoston näkyvyys	Neuvosto esiteltynä alueen kuntien sivuilla. Pyritään saamaan esityslistat ja pöytäkirjat julkiseksi kuntien kotisivuille. Esittäydytään paikallislehdille.	Vanhusneuvostolla olisi ”sivut” alueen kuntien sivuilla. Esityslistat ja pöytäkirjat laitettaisiin kuntien kotisivuille. Pyydetään paikallislehtiä tekemään juttua neuvostosta.	Paikallislehden juttu tehty Torstai-lehteen helmikuussa. Toinen juttu ilmestynyt Järviseudun Sanomissa toukokuussa.
Asia 3	Painopisteenä: Esteettömyys	Kartoitetaan ja selvitetään tilojen, paikkojen ja kulkuväylien esteettömyyttä.	Kartoitetaan paikkoja, jossa esteettömyys on ongelma. Esim. yleiset tilat, auraus, yritysten tilat.	
Asia 4	Vanhusten ja vammaisten tapahtuma	Järjestetään vanhusten ja vammaisten tapahtuma	Järjestetään vammaisille ja vanhuksille avoin tapahtuma yhteistyössä vammaisneuvoston kanssa. Pyritään saamaan mukaan yhteistyökumppaneita.	Ikäihmisten tapahtumien päivämäärät selvillä Alajärvellä ja Vimpelissä. Alajärven tapahtumaan yhdistetään

				laajempaan tapahtumaa 10.9.26. Lappajärven tapahtuma selvittelyn alla.
Asia 5	Yhteistyö viranhaltijoiden kanssa	Eri toimialojen viranhaltijat osallistuvat neuvoston kokouksiin	Kutsutaan eri toimialojen vastuuhenkilöt tarpeen mukaan neuvoston kokoukseen. Neuvosto haluaa tiedon eri toimialueiden uusista vastuuhenkilöistä ja suunnitelmista.	
Asia 6	Yhteistyö eri järjestöjen kanssa.	Huomioidaan ikääntyvän väestön tarpeita kokonaisvaltaisesti.	Tiivis yhteistyö eri eläkeläisyhdistysten kanssa. Avainasemassa neuvoston edustajat järjestöissä. Muita yhteistyökumppaneita esim. urheiluseurat, omaishoitajat ja seurakunnat. Toivotaan esityksiä esityslistalle.	Puheenjohtaja ollut yhteyksissä erilaisiin järjestöihin ja yhteisöihin keväällä 2026 ja näistä koonnit jaettu pöytäkirjan liitteenä.
Asia 7	Toimintasuunnitelma ja toimintakertomus	Tehdään seuraavan vuoden toimintasuunnitelma ja edellisen vuoden toimintakertomus.	Käydään toimintasuunnitelmaa läpi joka kokouksessa ja päivitetään sitä. Ajan tasalla pidetystä toimintasuunnitelmasta muodostuu automaattisesti toimintakertomus.	Päivitystyötä on tehty joka kokouksessa.
Asia 8	Hyvinvointialueen suunnitelmien, päätösten ja palveluiden seuraaminen ja kantaa ottaminen	Seurataan hyvinvointialueen tekemiä suunnitelmia ja toimenpiteitä, jotka koskevat ikääntynyttä väestöä. Otetaan tarvittaessa kantaa ikäihmisiä koskeviin asioihin.	Tehdään tiivistä yhteistyötä kunnan ja hyvinvointialueen vanhusneuvostojen välillä omien yhteyshenkilöiden kautta. Tehdään tarvittaessa lausuntoja ikäihmisiä koskevista asioista.	Ensimmäinen lausunto työnalla kesällä 2026.

Liite 2

ELÄKELÄISYHDISTYSTEN JÄSENTEN PALAUTE HYVINVOINTIALUEEN JA KUNTIEN PALVELUISTA keväällä 2026

Alajärven, Lehtimäen, Lappajärven ja Vimpelin eläkeläisten ikäihmisiä koskevan palautteen perusteella sekä hyvinvointialueen että kuntien palveluissa, tiedottamisessa ja toimintatavoissa on runsaasti parannettavaa.

Ikäihmisillä on suuria vaikeuksia saada ajantasaista ja tarvittavaa tietoa kuntien ja hyvinvointialueiden palvelutarjonnasta, palvelupaikoista ja palveluihin liittyvistä yhteystiedoista. Digitalisointi on edennyt liian vauhdikkaasti hävittäen samalla perinteisen paperisen viestinnän. ”Kaiken tarvittavan tiedon saat netistä” on nykyään kaikkialla toistuva julkisten ja kaupallisten palveluiden viesti. Miten katsot netistä, kun sitä ei ole. Osalla ikäihmisistä on netti, mutta oikean tiedon löytäminen on usein ammattilaisellekin vaikeaa.

Puhelin on kaikilla, mutta nettiä ei. Tekstin lukeminen paperiversiosta onnistuu.

Digimaailman rinnalla on toistaiseksi säilytettävä selkokielineen paperilla jaettava informaatiokanava. Ihmisillä on yllättävän vähän tietoa tarvitsemansa palvelun toteuttajasta. Ongelmia on saada vastaus hyvinvointialueen ja kuntien vastuualueista – mitkä asiat kuuluvat kuntien vastuulle ja mitkä asiat hoitaa hyvinvointialue.

Ajanvaraus terveyspalveluihin on vaikeaa ja hidasta. Koneääni antaa usein vaikeasti toteutettavia ohjeita. Aina puhelu ei mene läpi tai palvelu ei ole käytössä. Usein soitat väärään paikkaan, koska tarvitsemaasi palveluun on toinen puhelinnumero. Ikäihminen kokee liian usein olevansa syrjäytynyt hylkiö, kun ei osaa edes asioida oikein. Digimaailmassa ei ole tilaa kuuntelemiselle eikä ystävällisyydelle puhumattakaan avun ja tuen antamisesta.

Palvelut keskittyvät suurimpiin keskuksiin vaikeuttaen sivukyläisten asukkaiden asiointia ilman omaa kulkuneuvoa. Lähiomaiset ovat kaukana eikä ystävän tai naapurin apu ole aina käytettävissä. Asiointi-/palveluliikenteen reitit, aikataulut ja palvelun tilaaminen ovat ikäihmisille vaikeasti selvitettäviä asioita.

Suosittelut ikäihmisten liikuntaharrastusten toteutus sivukylillä on usein vaikeaa. Ohjattu ryhmäliikunta toteutetaan vain keskuspaikoilla ja pääsy mukaan on lähes mahdotonta. Kävelylenkit talviajan pimeydessä ilman kevyen liikenteen väyliä ja katuvaloja on vaarallista ja pelottavaa – omaehtoinen liikkuminen olematonta.

Kotihoidon avun rajallisuus, ajankäytön vähyys ja henkilöstön vaihtuvuus koetaan ongelmana. Vakituiset hoitajat (omahoitaja) toisivat asiakkaiden luottamusta huolenpitoon. Kotihoidon henkilöiden tarkat tehtävärajat asiakkaan kotona vaikuttavat joskus turhan tiukoilta.

Palvelutarpeen arviointi koetaan usein nöyryyttävänä ja ihmisen omaa tai lähiomaisen näkemystä vähättelevänä. Kotihoidon ja laitoshoidon rajapintaa tulee selkeyttää ja normittaa asiakkaan tahtoa kuunnellen tiettyyn rajaan saakka,

Ikäihmiset viedään hoitolaitoksiin / hoivakoteihin usein kauaksi tutusta ympäristöstä ja tutusta lähipiiristä. Puolison, lähiomaisten ja ikätovereiden on lähes mahdotonta käydä tapaamassa säännöllisesti etäisyyden ja kulkuvaikeuksien vuoksi.

Liikkuminen ja kotipalvelun sujuvuus vaikeutuu talviaikana lumiesteiden ja liukkauden vuoksi. Kinastelu ongelmien poistamisesta on käsittämätöntä. Onko vastuu hyvinvointialueella, kunnalla vai asukkaalla. Selkeä yhteisesti päätetty sopimus kunnossapidon urakoitsijan kanssa on saatava aikaan. Yhteinen kunnossapidosta vastaava kiinteistöjen hoitaja voisi olla ratkaisu, kun kustannusten jaosta sovitaan.

Ihmisten täytyy kulkea yleensä taksilla terveystiloihin keskuspaikoissa. Olisi harkittava palvelun järjestämistä sivukylille tiettyinä päivinä. Esimerkiksi sivukylän palvelu koostumuksella lääkäri, terveydenhoitaja ja sairaanhoitaja on antanut hyviä tuloksia. Malli antaa mahdollisuuden väestövastuuseen lapsesta vaariin koko kylän alueella.

Oma lääkäri ja oma hoitaja pitää olla tulevaisuuden toimintamallina. Turha ja kallis pompottelu loppuisi ja asiakas tuntisi olevansa kokonainen ihminen eikä pieniin viipaleisiin jaettu esine.

Yhteistyö yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa pitää kehittää avoimesti ja tasavertaisesti saumattomaksi. Vapaaehtoisten harteille ei kuitenkaan saa säilyttää julkisen sektorin vastuita.

Kuntien on muistettava vastuu omista kuntalaisista kaikissa arjen asioissa. Asukkaiden terveys ja henkinen vireys kuuluvat aina kunnan päättäjien vastuulle. Hyvinvointialue toteuttaa osan kuntalaisten palveluista ja kunnan tehtävänä on valvoa toiminnan sujuvuutta omien kuntalaisten näkökulmasta.